

HLAVNÍ TÉMA

CO S NEPLATNÝM DŮKAZEM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Trestní řád č. 141/1961 Sb. v §§ 89–118 zakotvuje, co může být důkazem v trestním řízení. Z § 89 odst. 2 tr. ř. vyplývá, že za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění, zejména výpověď obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání.

O důkazech shromážděných v tr. spisu, se má za to, že byly opatřeny orgány činnými v trestním řízení zákonným způsobem a tudíž jsou způsobilé podstoupit další fázi trestního řízení. Není-li tomu tak, jedná se o důkazy nezákonné. Trestní spis je po formální stránce vytvářen dle pravidel zakotvených v nižších právních normách. Jeho struktura je uzavřena číslováním jednotlivých listů, čímž je zamezeno s nimi manipulovat či je ze spisu odebírat.

Co ale se situací, když se v průběhu trestního řízení zjistí, že některé tzv. důkazy do něj nepatří, neboť okolnosti, za nichž byly opatřeny, nespĺňují požadavek zákonnosti.

Jednou ze zákonných pojištěk, jak vyloučit takovéto důkazy je jejich zákonný přezkum buď aktuálním orgánem trestního řízení, který v danou chvíli ve věci rozhoduje nebo přezkum vyšší instancí (např. v rámci odvolání či dovolání atd.).

V současné době ale není v zákonných normách zakotvena bližší úprava postupu, jak eliminovat účinek neplatných důkazů na vědomí a rozhodování orgánů činných v trestním řízení. Trestní řád, zákon č. 141/1961 Sb., nic takového neupravuje.

Jednou ze základních zásad trestního řízení je zásada přímosti. Zaručuje, že je-li důkaz proveden přímo před orgánem trestního řízení, tak zanechává stopu v paměti osob dokazování provádějících a o věci rozhodujících i když se jedná o důkaz neplatný. Pokud se tyto osoby opětovně dostanou k novému rozhodování předmětné tr. věci, nastává problém, jak

zajistit jejich oproštění od v minulosti získaných nesprávných vědomostí. Takováto situace je o to více akutní, pokud zjištění o nezákonném důkazu učiní nadřízený orgán i proti názoru podřízeného orgánu a takovéto rozhodnutí nabyde právní moci.

Domnívám se, že v zájmu zajištění objektivnosti a zákonnosti při novém rozhodování by neplatné důkazy neměly být vůbec k dispozici orgánům činným v trestním řízení.

Zajištění dalšího postupu za takovéto situace v trestním řízení vidím ve dvou krocích.

Za prvé odstranit neplatné důkazy z trestního spisu. Zřejmě by muselo dojít k úpravě tr. řádu, případně nižších právních norem upravujících vedení spisu. Postižené důkazy by měly být fyzicky ze spisu vyjmuty a možná protokolárně zničeny. Může vyvstat námitka, že by se s nimi již nemohla seznámit vyšší instance trestního řízení, která by je mohla uznat opět za platné. Pokud by nastala takováto situace, musela by se prostě respektovat právní moc rozhodnutí o neplatnosti.

Za druhé, aby neplatnými důkazy nebyla zatížena mysl orgánů tr. řízení pro další rozhodování, mohla by takováto situace být dalším důvodem pro odejmutí věci doposud rozhodujícímu orgánu a přikázána jinému. Ten by neměl mysl zatíženou předchozím řízením, kde se použily neplatné důkazy. Ustanovení § 262 tr. ř. takovýto postup umožňuje, neboť zakotvuje tzv. volnou úvahu, že odvolací soud může nařídít při vrácení věci její projednání a rozhodnutí v jiném složení senátu. Případně může nařídít projednání a rozhodnutí jiným soudem téhož druhu a stupně v jeho obvodě. Myslím, že takovýto postup by se dal dostatečně vyspecifikovat judikaturou.

Závěrem lze uvést, že naznačené postupy by mohly být drobným podnětem do připravovaného nového trestního řádu.

JUDr. Jiří Polanský | TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

Na právním portálu
Právní prostor.cz naleznete
v nejbližších 14 dnech
i tato témata:

Aktuální stav a trendy ve franchisingu
u nás a ve světě

Kybernetická ochrana

Pracovní poměr v Maďarsku

Kritéria hodnocení nabídek ve veřejných
zakázkách

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

PRÁVNÍ PROSTOR

epravo.cz

**Jste advokát a chcete, aby si právě
vás našli zájemci o právní služby
ve vašem regionu?**

Zvýrazněte si svůj záznam
v **KATALOGU ADVOKACIE**
na portálu www.pravniprostor.cz
a na epravo.cz.

STRUČNĚ

PRÁVNICKÁ POVÍDKA 2017

Ačkoliv všeobecně přijímaný obraz právníka jej charakterizuje coby osobu věcnou a strohou, může být právník rovněž bytostí poetickou! Naznačuje to přinejmenším už druhý ročník soutěže nazvané Právníká povídka, která ovšem zahrnuje i literární útvary nebeletristické povahy.

[celý článek](#)

NĚKTERÉ NOVINKY V NOVELE AUTORSKÉHO ZÁKONA

Vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh novely autorského zákona, která provádí do našeho právního řádu směrnici Evropského parlamentu o kolektivní správě autorského práva. Zmíněná směrnice zavádí přísnější a transparentnější pravidla pro kolektivní správu autorských práv a společný standard pro kolektivní správu napříč členskými státy Evropské unie.

[celý článek](#)

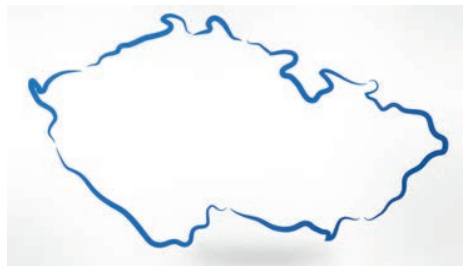
PRODEJ PADĚLKŮ A ODPOVĚDNOST PROVOZOVATELE TRŽIŠTĚ

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) se rozsudkem ze 7. 7. 2016 (C-494/15) postavil za majitele práv duševního vlastnictví, když konstatoval, že tito mohou postupovat nejen proti samotným porušovatelům, ale i proti prostředníkům, tedy těm, kdo porušovatelům poskytují prodejní místa, např. i proti provozovatelům reálných tržišť (nikoli pouze on-line tržišť).

[celý článek](#)

NABYTÍ STÁTNÍHO OBČANSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Nový zákon o státním občanství České republiky je v platnosti již tři roky. Přichází doba, kdy je třeba vyhodnotit, jak se v praxi osvědčil. Prvním testem zákon již úspěšně prošel – jednalo se o šetření ústavního soudu z října 2016, které neshledalo protiústavním ustanovení, které říká, že pokud je důvodem zamítnutí udělení občanství ohrožení bezpečnosti státu, nemusí být žadatel o těchto důvodech, které podléhají utajení, informován.

Obavy z toho, že by nový zákon o udělení státního občanství kvůli zpřísněným podmínkám mohl citelně omezit počet úspěšných žadatelů, se nepotvrdily, možná i z toho důvodu, že už neplatí zákaz dvojího občanství.

I přes přísnější požadavky, především v rámci nových

testů z českého jazyka a „českých reálií“, se již během prvního roku platnosti nového zákona o státním občanství více jak zdvojnásobil počet žádostí o udělení občanství. V roce 2014 bylo zamítnuto relativně málo žádostí, asi 15 %. Od roku 2014 již neplatí zákaz dvojího občanství. Také řada dalších zemí EU zavedla v posledních letech liberálnější pravidla. V Německu byl například v roce 2008 zrušen požadavek, aby v případě nabytí státního občanství v jedné ze zemí EU musela být příslušným úřadem v Německu schválena možnost ponechat si zároveň i původní německé státní občanství. V současné době neexistuje podmínka, která by žadatele nutila vzdát se svého původního státního občanství.

Řízení o udělení státního občanství v České republice probíhá podle ustanovení zákona minimálně půl roku, v praxi je tato doba delší, trvá až jeden rok (v této souvislosti nejsou k dispozici žádné statistiky). Přes

všechny tyto těžkosti je jasná současná tendence: o získání českého státního občanství je stále větší zájem. V roce 2015 se počet úspěšných žádostí zmenšil (počet kladných rozhodnutí v roce 2015: 2619), aby v následujícím roce 2016 opět vzrostl (k 7. 12. 2016: 3534 schválených žádostí). Tento dvojnásobný nárůst žádostí a jejich setrvalý stav ve srovnání s obdobím před rokem 2014 je udivující, neboť po roce 2014 vzrostlo i množství dokladů, které musí žadatel při řízení předložit. Toto omezení principu právního státu (povinnost správního orgánu odůvodnit rozhodnutí o zamítnutí) není považováno i na základě nálezu Ústavního soudu České republiky za protiústavní

číst více na www.pravniprostor.cz

Stephan Heidenhain | Senior Associate, bnt attorneys-at-law s.r.o.

JUDIKATURA

STANOVISKO NS K ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACI MEZI SOUDY A ÚČASTNÍKY ŘÍZENÍ

Plénium Nejvyššího soudu schválilo stanovisko k elektronické komunikaci mezi soudy a účastníky řízení, tj. k podáním činěným v elektronické podobě a k doručování elektronicky vyhotovených písemností soudem, prováděnému prostřednictvím veřejné datové sítě.

Schválené právní věty:

I. V občanském soudním řízení lze učinit podání mimo jiné i písemně, tj. v listinné podobě, v elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem (§ 42 odst. 1 o. s. ř.). Podáním učiněným v elektronické podobě se rozumí dokument ve formě datové zprávy, v němž účastník v občanském soudním řízení projevil vůli směřující k uplatnění procesních práv, ke splnění procesních povinností nebo k jiným procesním následkům, jež jsou spojeny s tímto projevem vůle, popřípadě část takového dokumentu, v níž je obsažen účastníkův projev vůle. Totéž obdobně platí v trestním řízení pro podání stran nebo jiných subjektů, které mají obdobné postavení jako strany (§ 59 odst. 1 tr. řádu).

Elektronický nosič (tzv. obálka nebo kontejner) doprovázející takový dokument je součástí podání v uvedeném smyslu, ledaže by z obsahu projevené vůle účastníka (strany či jiné osoby) vyplývalo něco jiného.

II. Byl-li z datové schránky toho, kdo činí úkon, nebo jeho právního zástupce odeslán do datové schránky soudu elektronický dokument, který obsahuje podání ve věci samé, považuje se za řádně podepsaný úkon ve smyslu § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, i když takové podání ani jeho přílohy neobsahují uznávaný elektronický podpis. Proto již není třeba vyžadovat doplnění takto učiněného podání předložením jeho originálu v listinné formě podle § 42 odst. 2 o. s. ř. (viz § 42 odst. 3 o. s. ř.).

[celý článek](#)

SOUHLAS SE ČTENÍM ÚŘEDNÍHO ZÁZNAMU O VYSVĚTLENÍ

Souhlas obžalovaného se čtením úředního záznamu o podaném vysvětlení jeho družky není nevýznamnou formalitou, ale jde o otázku vysokého procesního významu, neboť pokud přečtení úředních záznamů obžalovaný odsouhlasí, pak mohou být použity jako důkaz proti němu, pokud však využije svého práva nesouhlasit s jejich přečtením, pak k obsahu vysvětlení policejnímu orgánu, nelze při hodnocení důkazů vůbec přihlížet.

Odvolač soud má v předloženém rozhodnutí za to, že souhlas obžalovaného se čtením úředního záznamu o vysvětlení jeho družky – bezprostředně poté, kdy jeho družka před soudem v pozici svědkyně účinně uplatnila zákonem chráněné právo každého člověka nepodílet se svým svědectvím na osvědčení osob, které jsou k němu v poměru rodinném či obdobném – byl soudem získán unfair.

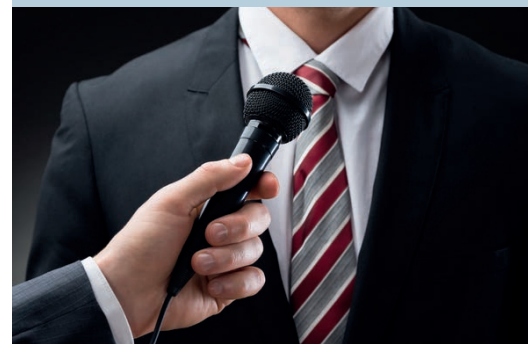
Zdůrazňuje totiž, že obžalovanému nebylo vhodným způsobem a srozumitelně sděleno, že jeho souhlas či nesouhlas není jen nějakou nevýznamnou formalitou (jak se mu dle jeho zvukově zadokumentovaného přístupu k opakované otázce samosoudce zda souhlasí s čtením zřejmě jevílo), ale že jde o otázku vysokého procesního významu, neboť pokud přečtení úředních záznamů obžalovaný odsouhlasí, pak mohou být použity jako důkaz proti němu, pokud však využije svého práva nesouhlasit s jejich přečtením, pak k obsahu vysvětlení policejnímu orgánu, které podala před sdělením obvinění, nelze při hodnocení důkazů vůbec přihlížet, nelze jím jakkoli argumentovat v jeho neprospěch.

[celý článek](#)

JUDr. Libor Vávra
předseda Městského soudu v Praze

ROZHOVOR

MOJMÍR FLORIÁN

Ředitel Odboru veřejných zakázek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Mgr. Mojmír Florián, bude jedním z přednášejících letošního ročníku odborného kongresu Právní prostor 2017. V rámci jeho přednášky se můžete těšit na ochranu dodavatele z pohledu zákona o zadávání veřejných zakázek, kterou nám krátce přiblíží již nyní v následujícím rozhovoru.

Na letošním ročníku kongresu Právní prostor vystoupíte na téma týkající se nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Na co vše se mohou účastníci těšit?

Rád bych účastníkům kongresu představil filozofii nové úpravy ochrany dodavatele před nezákonným postupem zadavatele, tedy jakési (nepřesně řečeno) „procesní“ části zákona o zadávání veřejných zakázek upravující vyřizování námitek a řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. S ohledem na skutečnost, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v průběhu legislativních prací na novém zákonu upravujícím veřejně zadávání participoval právě na formulaci této části zákona, seznámím účastníky s úvahami, které byly určující pro podobu různých nových či spíše nově pojatých institutů.

Jakým způsobem se změnila ochrana dodavatele v porovnání s předchozí úpravou?

Při formulaci třinácté části zákona o zadávání veřejných zakázek byl zvolen nikoli revoluční, ale spíše evoluční přístup, kdy bylo zachováno vše, co se v dosavadní právní úpravě osvědčilo, a zároveň

pokračování na straně 3

NOVELA ZÁKONA O DPH

Dne 14. 2. 2017 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 33/2017 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Touto krátkou novelou čítající pouhé dva novelizační body, jež byla poslaneckou iniciativou, má být podpořena prodejnost novin a časopisů. Ty byly doposud zařazeny do první snížené, tedy 15% sazby daně z přidané hodnoty. Dle důvodové zprávy je i přesto současným trendem propad jejich prodeje. Zákodárce má prostřednictvím právě publikované novely ambici tento propad zastavit, a to díky přesunu novin a časopisů do druhé snížené, tedy 10% sazby daně z přidané hodnoty. To má vytvořit předpoklad pro snížení jejich cen pro konečného spotřebitele a v důsledku toho pro zvýšení prodejnosti periodického tisku

S obsahem daného zákona se neztotožnil prezident republiky, který v jeho případě využil svého práva suspenzivního veta, zákon nepodepsal a vrátil jej na konci minulého roku zpět Poslanecké sněmovně k dalšímu projednání. Poslanecká sněmovna však na zákonu svým usnesením ze dne 10.1.2017 setrvala a ten tak mohl být publikován ve Sbírce zákonů, byť se zpožděním.

Jeho účinnost totiž byla plánována na první den letošního roku, ustanovení o účinnosti je takto formulováno. Jelikož však právní předpis nemůže nabýt své účinnosti dříve, než je publikován ve Sbírce zákonů, přičemž aktuální novela zákona o DPH byla, jak je uvedeno výše, zveřejněna až v polovině února, je potřeba, ve smyslu výkladu, o který opřel svůj výrok Nejvyšší správní soud ve věci projednávané pod sp. zn. 4 Ans 5/2007, nahlížet na takové ustanovení o účinnosti jako na absolutně neaplikovatelné a s takovým předpisem pak zacházet, jako by v něm ustanovení o účinnosti absentovalo. Pak se aplikuje ustanovení § 3 odst. 3 zákona o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, dle kterého účinnosti nabývají právní předpisy patnáctým dnem po vyhlášení, není-li stanovena účinnost pozdější. V intencích toho lze dovodit, že zákon právě publikovaný nabývá své účinnosti dnem 1. 3. 2017

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

VYHLÁŠKA O ELEKTRONICKÝCH CIGARETÁCH

Dne 14. 2. 2017 byla ve Sbírce zákonů zveřejněna pod č. 37/2017 Sb. vyhláška o elektronických cigaretách, náhradních náplních do nich a bylinných výrobcích určených ke kouření.

Zpracování vyhlášky Ministerstvem zdravotnictví předpokládá § 19 odst. 4 zákona o potravinách a tabákových výrobcích, jež do něj byl vložen novelou publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 180/2016 Sb.

Ministerstvo vyhláškou v podrobnostech upravuje požadavky na složení, vzhled, jakost a vlastnosti elektronických cigaret a náhradních náplní do nich, označování elektronických cigaret a náhradních náplní do nich a bylinných výrobků určených ke kouření, včetně zakázaných prvků a rysů, způsob, lhůty a rozsah oznamovací povinnosti výrobců a dovozců elektronických cigaret, náhradních náplní do nich a bylinných výrobků určených ke kouření, ale také rozsah údajů požadovaných pro registraci u přeshraničního prodeje elektronických cigaret a náhradních náplní do nich na dálku a způsob jejího provedení.

Opírá se přitom o příslušnou evropskou legislativu, konkrétně o směrnici 2014/40/EU o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků, prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/2183, kterým se stanoví společný formát pro oznamování elektronických cigaret a náhradních náplní, a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2016/586 o technických normách pro plnicí mechanismus elektronických cigaret.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

NOVELA ZÁKONA O VINOHRADNICTVÍ A VINAŘSTVÍ

Dne 6. 2. 2017 byl ve Sbírce zákonů zveřejněn pod č. 26/2017 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

ČLÁNEK

PŘEŠHRANIČNÍ VYMÁHÁNÍ VÝŽIVNÉHO V EU

Stať pojednává o možnosti nařízení exekuce u rozhodnutí, které se dají subsumovat pod Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností. Nařízení rozděluje rozhodnutí na dvě skupiny.

 číst více na www.pravniprostor.cz

UŽÍVÁNÍ HYPERTEXTOVÝCH ODKAZŮ K NEOPRÁVNĚNĚ ZVEŘEJNĚNÝM DÍLŮM

Soudní dvůr Evropské unie nedávno přišel s relativně průlomovým, avšak do jisté míry i trochu překvapivým rozhodnutím. Rozhodnutí se týká uveřejňování hypertextových odkazů na internetu, odkazujících na obsah chráněný autorským právem, avšak zveřejněný bez souhlasu autora – tedy neoprávněně.

 číst více na www.pravniprostor.cz

PRÁVNÍ PROSTOR – elektronický časopis nakladatelství CODEXIS publishing spol. s r.o., a redakce právního portálu Právní prostor.cz, jehož provozovatelem je společnost ATLAS consulting spol. s r.o.; www.atlasconsulting.cz, klientske.centrum@atlasconsulting.cz, Výtavní 292/13, Ostrava-Moravská Ostrava, 702 00, tel.: 596 613 333. Vychází jednou za 14 dní. Kontakt na redakci: Ing. Václav Chládek, šéfredaktor, tel.: 603 826 782, chladek@pravniprostor.cz, Ing. Lubomír Brož, obchodní manažer, tel.: 731 422 841, broz@pravniprostor.cz. © Všechna práva vyhrazena. Bez předchozího písemného souhlasu nakladatelství CODEXIS publishing spol. s r.o. je zakázána jakákoliv další publikace, přetiskování nebo distribuce (tištěnou i elektronickou formou) jakéhokoliv materiálu nebo části materiálu zveřejněného v tomto elektronickém časopisu. Přihlášení nebo odhlášení elektronického časopisu na klientske.centrum@atlasconsulting.cz.

ROZHOVOR

... byla dílčím způsobem upravena celá řada institutů s cílem maximálního zefektivnění řešení sporů mezi zadavatelem a dodavatelem. Ostatně důvod k revolučním změnám nebyl dán ani „zvňejšku“, neboť ke změně „procesních“ pravidel pro dozor nad zadáváním veřejných zakázek nedošlo ani na evropské úrovni (tzv. „přezkumné směrnice“ či jejich změny nebyly součástí balíčku nových směrnic publikovaných v březnu 2014) a dle aktuálních informací se změna nechystá ani v nejbližší budoucnosti, neboť Evropská komise dospěla k závěru, že přezkumné směrnice lze zachovat ve stávající podobě.

Jako příklad zvoleného přístupu může dobře sloužit institut námitek, který byl nově zásadním způsobem posílen. Tuto úpravu, pro kterou se vžil název „resuscitace“ námitek a která se jako pomyslná červená nit táhne novou úpravou, pokládám za zcela klíčovou a budu se jí ve svém vystoupení jistě podrobně věnovat.

Dále je možno zmínit zcela novou koncepci řízení o uložení zákazu plnění smlouvy, kdy v nové právní úpravě bylo opuštěno nepřírovné úzké sepejtití tohoto návrhového řízení (jehož výsledkem je případně uložení nápravného opatření) s řízením zahajovaným z moci úřední (předpokladem uložení zákazu plnění bylo podle dosavadní úpravy konstatování správního deliktu). Nově jsou v zákonech stanoveny jasné hypotézy, při jejichž naplnění bude zákaz plnění smlouvy ukládán, aniž by bylo nutno vést paralelní řízení o správním deliktu.

Na položenou otázku by tedy bylo možno s trochou nadsázky odpovědět tak, že na první, povrchní pohled se právní úprava mnoho nezměnila, ovšem při druhém, podrobnějším, jsou seznatelné zcela zásadní změny.

[celý rozhovor](#)

Hana Treutlerová | redaktorka

MONITOR ÚČETNICTVÍ MONITOR DANĚ

Vše potřebné pro Vaši práci na jednom místě!

OTÁZKY A ODPOVĚDI, PŘÍKLADY Z PRAZE

ZJISTĚTE VÍCE

MÁTE ZÁJEM TAKÉ O NEWSLETTER WEBU PRÁVNÍ PROSTOR.CZ?

Rádi vám ho zašleme každý týden zdarma!
Stačí zadat vaši mailovou adresu [zde](#).

